Lietas Nr. C30674313
Lietvedības Nr. C-2903-14/6

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā

Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesa

šādā sastāvā: tiesnese I.Krigena-Jurkāne

ar sekretāri O.Puriņu

2014.gada 8.aprīlī izskatīja atklātā tiesas sēdē Rīgā, Abrenes ielā 3 civillietu sabiedrības ar ierobežotu atbildību „/Nosaukums A/" prasībā pret /pers. A/ par dzīvojamās mājas uzturēšanas un apsaimniekošanas maksājumu parāda, komunālo maksājumu parāda un līgumsoda piedziņu,

k o n s t a t ē j a:

Sabiedrība ar ierobežotu atbildību (turpmāk SIA) „/Nosaukums A/" (turpmāk tekstā - prasītājs) 2013.gada 20.novembrī iesniedza tiesā prasību pret /pers. A/ (turpmāk tekstā - atbildētāja) par dzīvojamās mājas uzturēšanas un apsaimniekošanas maksas, komunālo maksājumu parāda un līgumsoda piedziņu, norādot, ka prasītāja (pirms reorganizācijas Rīgas pašvaldības SIA „/Nosaukums B/") pārvaldīšanā atrodas dzīvojamā māja /adrese/. Atbildētājs ir dzīvokļa /adrese A/, īpašniece. 1999.gada 1.jūnijā ar atbildētāju tika noslēgts Dzīvojamās mājas uzturēšanas un apsaimniekošanas līgums.

Atbildētājs par dzīvokļa apsaimniekošanu un saņemtajiem komunālajiem pakalpojumiem maksāja neregulāri un nepilnā apmērā. Par laika periodu no 2009.gada 1.septembra līdz 2013.gada 1.novembrim atbildētājam izveidojies parāds par dzīvokļa apsaimniekošanu un komunālajiem pakalpojumiem LVL 2631,42. Saskaņā ar Dzīvojamās mājas uzturēšanas un apsaimniekošanas līguma 3.4.punktu, par kavētiem norēķiniem klients maksā līgumsodu 0,1% apmērā no kopējās parāda summas par katru nokavētu dienu. Par laika periodu no 2009.gada 1.septembra līdz 2013.gada 1.novembrim, atbildētājam tika aprēķināts līgumsods LVL 1902,91 apmērā.

Prasītājs, pamatojoties uz Civillikuma 1587., 1651., 1652., 1662., 1716., 1720. pantiem, lūdz piedzīt no atbildētāja parādu LVL 2631,42, līgumsodu LVL 1902,91 un tiesas izdevumus.

Atbildētāja/pers. A/ sniedza tiesai paskaidrojumus Civilprocesa likuma 1458.panata kārtībā norādot, ka prasību atzīst daļā par pamatparādu.

Prasītāja SIA „/Nosaukums A/" pilnvarotais pārstāve tiesas sēdē prasību uzturēja uz prasības pieteikumā norādītajiem apstākļiem un lūdza piedzīt no atbildētājas parādu, tiesas izdevumus.

Atbildētāja/pers. A/ tiesas sēdē prasību atzina daļēji par pamatparāda LVL 2631,42 piedziņu, prasību daļā par līgumsoda piedziņu neatzina un norādīja, ka uzskata, ka līgumsods ir nesamērīgs. Atbildētāja savas sasistības nepilda smaga materiālā stāvokļa dēļ.

Motīvu daļa

Tiesa, pārbaudījusi lietas materiālus, noklausījusies pušu paskaidrojumus tiesas sēdē, atzīst prasību par pamatotu un apmierināmu pilnībā.

Saskaņā ar lietai pievienoto Rīgas pilsētas Zemesgrāmatas nodaļas izdruku atbildētāja ir nekustamā īpašuma /adrese A/ īpašniece.

1999.gada 1.jūnijā starp atbildētāju un prasītāju noslēgts dzīvojamās mājas uzturēšanas un apsaimniekošanas līgums, kura 1.punktā apsaimniekotājs apņēmies pārvaldīt un apsaimniekot daudzdzīvokļu dzīvojamo māju, kā arī ar to funkcionāli saistītās ēkas un būves un mājai piesaistīto zemes gabalu, savukārt dzīvokļa īpašnieks apņemas apmaksāt apsaimniekotājam visus nepieciešamos izdevumus, kas saistīti ar dzīvojamās mājas, tās komunikāciju un iekārtu uzturēšanu, ekspluatāciju un remontu, kā arī zemes gabala uzturēšanu, proporcionāli sava dzīvokļa īpašumam.

Tiesai netika iesniegti pierādījumi, ka prasītājs nebūtu izpildījis savas saistības, vai, ka atbildētājs nebūtu saņēmis prasītāja sniegtos pakalpojumus. Saskaņā ar prasītāja aprēķiniem atbildētāja parāds par dzīvojamās mājas uzturēšanu, apsaimniekošanu un komunālajiem pakalpojumiem par laika periodu no 2009.gada 1.septembra līdz 2013.gada 1.novembrim sastāda LVL 2631,42.

Civillikuma 1401.pants nosaka, ka saistību tiesības ir tādas tiesības, uz kuru pamata vienai personai – parādniekam – jāizdara par labu otrai – kreditoram – zināma darbība, kam ir mantiska vērtība; 1402.pants nosaka, ka saistību tiesības rodas vai nu no tiesiska darījuma, vai no neatļautas darbības, vai pēc likuma. Saskaņā ar likuma "Par dzīvokļa īpašumu" (likuma redakcijā, kas bija spēkā līdz 2011.gada 1.janvārim) 8.panta pirmo daļu visu dzīvokļa īpašnieku pienākums ir piedalīties daudzdzīvokļu mājas kopīpašumā esošās daļas pārvaldīšanā un apsaimniekošanā; 12.pantu dzīvokļa īpašnieks sedz nepieciešamos izdevumus, kas saistīti ar dzīvojamās mājas, tās komunikāciju un iekārtu uzturēšanu, ekspluatāciju un remontu, kā arī ar zemes gabala uzturēšanu, proporcionāli sava

dzīvokļa īpašuma lielumam, tāpat arī norēķinās par saņemtajiem komunālajiem pakalpojumiem neatkarīgi no tā, vai dzīvokļa īpašnieks ir mājas kopīpašumā esošās daļas pārvaldīšanai un apsaimniekošanai izveidotās dzīvokļu īpašnieku sabiedrības dalībnieks un vai viņš ir vai nav noslēdzis attiecīgu līgumu.

Dzīvokļa īpašuma likuma 13.pants (spēkā no 2011.gada 1.janvāra) nosaka, ka dzīvokļa īpašnieks atbilstoši viņa dzīvokļa īpašumā ietilpstošās kopīpašuma domājamās daļas apmēram sedz uz dzīvokļu īpašnieku kopības lēmuma pamata noteiktos izdevumus obligāti veicamo dzīvojamās mājas pārvaldīšanas darbību veikšanai, kā arī dzīvokļu īpašnieku kopības noteikto atlīdzību pārvaldniekam par dzīvojamās mājas pārvaldīšanu, ja tāda paredzēta dzīvojamās mājas pārvaldīšanas līgumā un sedz uz dzīvokļu īpašnieku kopības lēmuma pamata noteiktos izdevumus citu dzīvojamās mājas pārvaldīšanas darbību veikšanai, kas nodrošina dzīvojamās mājas uzlabošanu un attīstīšanu, veicina optimālu tās pārvaldīšanas izdevumu veidošanu. Savukārt, minētā likuma 10.panta 3)punkts nosaka, ka dzīvokļa īpašniekam ir pienākums norēķināties par saņemtajiem pakalpojumiem, kas saistīti ar dzīvokļa īpašuma lietošanu (piemēram, apkure, aukstais ūdens, kanalizācija, sadzīves atkritumu izvešana).

Tiesa, pārbaudot lietas materiālus, uzskata, ka prasītājs ir noteicis uzturēšanas un apsaimniekošanas izdevumus samērīgā apmērā un pamatoti ir piestādījis rēķinus, kas attiecas uz sniegtajiem komunālajiem pakalpojumiem. Atbildētājs nav iesniedzis pierādījumus tam, ka prasītāja piestādītie aprēķini par minētajiem izdevumiem un komunālajiem pakalpojumiem nav pamatoti un nav tos apstrīdējusi prasības kārtībā.

Tā kā saskaņā ar Civillikuma 1838.pantu faktu, ka samaksa izdarīta, jāpierāda tam, kas to apgalvo, bet tiesai netika iesniegti pierādījumi, ka atbildētājs ir izpildījis savas saistības pret prasītāju, veicot dzīvojamās mājas uzturēšanas, apsaimniekošanas un komunālo pakalpojumu apmaksu.

No Līguma 3.4.punkta izriet, ka puses vienojušās, ka par kavētiem norēķiniem atbildētājs maksā līgumsodu 0,1 % apmērā no kopējās parāda summas par katru kavēto dienu.

Civillikuma 3.pants noteic, ka katra civiltiesiska attiecība apspriežama pēc likumiem, kas bijuši spēkā tad, kad šī attiecība radusies, pārgrozījusies vai izbeigusies. Neskartas paliek jau iegūtās tiesības.

Saskaņā ar Civillikuma 1716.pantu (redakcijā, kas bija spēkā līdz 2013.gada 31.decembrim) līgumsods ir pametums, ko kāda persona uzņemas ciest sakarā ar savu saistību tajā gadījumā, ja viņa šo saistību neizpildītu vai neizpildītu pienācīgi. Atbilstoši Civillikuma 1717.pantam (redakcijā, kas bija spēkā līdz 2013.gada 31.decembrim) līgumsodu var pievienot katram līgumam, un to var noteikt ne vien naudā, bet arī citās vērtībās. Līgumsoda apmēru noteic līdzēji, un tas nav aprobežots ar zaudējumu lielumu, kādi paredzami no līguma neizpildīšanas. Civillikuma 1720.pants noteic, ka kreditors var prasīt kā līgumsodu, tā arī līguma izpildīšanu, ja līgumsods bijis norunāts ne tik daudz par neizpildīšanu vispār, kā par neizpildīšanu īstā laikā.

Ņemot vērā to, ka tiesa ir konstatējusi, ka saistība, kas izriet no 1999.gada 1.jūnija noslēgtā dzīvojamās mājas uzturēšanas un apsaimniekošanas līguma Nr.P 100, atbildētājam ir saistoša, tiesa atzīst, ka prasītājam ir tiesības prasīt gan pamatparāda atmaksu, gan līgumsodu saskaņā ar līguma 3.4.punktu par maksājumu termiņa kavējumu.

Saskaņā ar parāda aprēķinu, laika posmā no 2009.gada oktobra līdz 2013.gada 1.novembrim atbildētājs kavēja maksājumus un līgumsods par šo periodu aprēķināts LVL 1902,91 apmērā.

Judikatūrā ir atzīts, ka jautājums par līgumsoda samērīgumu un taisnīgumu konkrētos apstākļos izlemjams pēc tiesas ieskata saskaņā ar Civilprocesa likuma 5.panta norādīto taisnības apziņu un vispārējiem tiesību principiem (Augstākas tiesas Senāta Civillietu departamenta 2004.gada 22.septembra spriedums lietā Nr.SKC-441, 2005.gada 26.janvāra spriedums lietā Nr.SKC-48, 2007.gada 20.jūnija lēmums lietā Nr.SPC-43, 2008.gada 14.maija spriedums lietā Nr.SKC-212).

Līdz ar to tiesai ir tiesības samazināt līgumsodu neskatoties uz līgumsoda cietēja lūgumu.

Civillikums neaizliedz līgumsoda noteikšanu procentuālā izteiksmē, bet ir jābūt saprātīgām robežām, kuru noteikšana kļūst par tiesas kompetenci, lietojot par mērauklu taisnīguma un samērīguma principus.

Tiesa uzskata, ka līgumsoda samērīgums un taisnīgums izvērtējams atbilstoši Civillikumā 5.pantam un Civilprocesa likuma 5.panta piektajai daļai.

Samērojot pušu tiesiskās intereses nolūkā nodrošināt prognozējamas un atbildīgas civiltiesiskās apgrozības attiecības, lai šīs lietas ietvaros līgumsods nodrošinātu prasītāja zaudējumu atlīdzību, tiesa uzskata, ka līgumsods nosakāms mazākā apmērā, nekā to lūdz prasītājs. Tiesa atzīst, ka līgumsods 50 % apmērā no kavētā pamatparāda maksājuma būtu vērtējams kā saprātīgs un taisnīgs.

Turklāt tiesa atzīst, ka pie apstākļiem, kad atbildētāja maksājumu kavējums iestājies 2009.gada oktobrī, prasītājs tikai pēc četriem gadiem cēla tiesā prasību par parāda piedziņu, tādejādi nepamatoti radot iespēju palielināt līgumsoda apmērus.

Vienlaikus tiesa atzīst, ka tiesai nav tiesību un tas arī nebūtu taisnīgi pilnībā atbrīvot atbildētāju no nokavējuma sekām (līgumsoda), tas ir, atbildības par maksājumu termiņu kavējumu gadījumā, kad prasītājs pamatoti pieprasīja saņemto pakalpojumu apmaksu, jo tādā gadījumā atbildētājs netiktu motivēts nokārtot savas līgumsaistības atbilstoši noslēgtā līguma noteikumiem, netiktu ievērotas prasītāja tiesības saņemt naudas summu par kavējuma laiku, kā arī tiktu pārkāpts pušu līdztiesības princips par labu atbildētājam.

Pie šādiem apstākļiem tiesa atzīst, ka ir pamats līgumsodu samazināt, un līgumsods piedzenams LVL 1315,71 apmērā. Tādējādi tiesas ieskatā tieši šādā apmērā prasība daļā par līgumsoda piedziņu ir apmierināma, bet pārējā daļā prasība par līgumsoda piedziņu ir noraidāma.

Līdz ar to tiesa atzīst par pamatotu no atbildētāja par labu prasītājam piedzīt parādu LVL 2631,42 un līgumsodu LVL 1315,71 apmērā.

Saskaņā ar Eiropas Savienības Padomes 2013.gada 9.jūlija lēmumu par euro ieviešanu Latvijā 2014.gada 1.janvārī un Euro ieviešanas kārtības likumu noteiktais maiņas kurss ir 1 euro = 0,702804 lati.

Tādējādi no atbildētājas par labu prasītājam piedzenams pamatparāds EUR 3744,17 (LVL 2631,42) apmērā un līgumsods EUR 1872,09 (LVL 1315,71).

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 41.panta pirmo daļu, pusei, kuras labā taisīts spriedums, tiesa piespriež no otras puses visus tās samaksātos tiesas izdevumus. Ja prasība apmierināta daļēji, šajā pantā norādītās summas piespriež prasītājam proporcionāli tiesas apmierināto prasījumu apmēram, tādējādi prasītāja labā piedzenami tiesas izdevumi - samaksātā valsts nodeva proporcionāli tiesas apmierināto prasījumu apmēram EUR 459,39 un ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi EUR 4,70 (LVL 3,30), kopā EUR 464,09.

Ievērojot Civilprocesa likuma 204^{1}.panta noteikumus, atbildētājam nosakāms termiņš sprieduma labprātīgai izpildei.

Pamatojoties uz minēto un saskaņā ar Civilprocesa likuma 8.pantu, 41.pantu, 92.-97.pantu, 189.-193.pantu, 195.pantu, $204.^{1}$ pantu, tiesa

nosprieda :

SIA „/Nosaukums A/" prasību pret /pers. A/ par dzīvojamās mājas uzturēšanas un apsaimniekošanas maksas, komunālo maksājumu parāda un līgumsoda piedziņu apmierināt daļēji.

Piedzīt no /pers. A/, personas kods /personas kods/, par labu SIA „/Nosaukums A/", reģistrācijas numurs /reģistrācijas numurs/, dzīvojamās mājas uzturēšanas un apsaimniekošanas maksas, komunālo maksājumu parādu EUR 3744,17 (LVL 2631,42), līgumsodu EUR 1872,09 (LVL 1315,71) un tiesas izdevumus EUR 464,09, kopā EUR 6080,35 (seši tūkstoši astoņdesmit *euro* 35/100), pārskaitot līdzekļus uz vienu no SIA ,,/Nosaukums A/" norēķinu kontiem:

1) LV83 PARX 0013 0443 8001 9 – AS „Citadele banka";

2) LV57 NDEA 0000 0830 6955 0 – Nordea Bank Finland Plc Latvijas filiāle;

3) LV63 RIKO 0002 0131 9759 6 – AS „DNB banka";

4) LV65 UNLA 0050 0171 8682 0 – AS „SEB banka";

5) LV98 HABA 0551 0307 3483 7 – AS „Swedbank".

Prasību daļā par līgumsoda piedziņu EUR 835,51 (LVL 587,20) apmērā noraidīt.

Noteikt, ka spriedums labprātīgi izpildāms 10 dienu laikā no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Spriedumu var pārsūdzēt Rīgas apgabaltiesā 20 dienu laikā no sprieduma pieņemšanas dienas, iesniedzot apelācijas sūdzību Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesā.

Tiesnese **I.Krigena-Jurkāne**